

Advies

**Sectorraad Kunsten en Erfgoed
25 maart 2022**

Advies bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Indemniteitsdecreet van 21 januari 2022

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC werd op dinsdag 8 maart 2022 door minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management Jan Jambon om advies gevraagd over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Indemniteitsdecreet van 21 januari 2022. Aangezien de SARC verzocht werd het advies zo spoedig mogelijk te leveren, werd het via een schriftelijke procedure behandeld.

I. SITUERING

Het Indemniteitsdecreet voorziet in de toekenning van een waarborg door de Vlaamse Gemeenschap voor inkomende bruiklenen voor tijdelijke tentoonstellingen. Deze regeling heeft tot doel om grote tentoonstellingen met een internationale uitstraling in Vlaanderen mogelijk te (blijven) maken. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed leverde op 15 juni 2022 advies bij het voorontwerp van decreet.¹ Het decreet werd op 21 januari 2022 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Voorliggend ontwerp van besluit geeft uitvoering aan het Indemniteitsdecreet. Hierin wordt onder meer de toetredingsbijdrage en de franchise bepaald, alsook de aanvraagprocedure, de toekenning van de waarborg en de regels inzake vaststellingen en uitbetaling van eventuele vergoedingen voor schade aan bruiklenen onder waarborg.

¹ Te raadplegen via https://www.vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2021-06/20210615_sarc_advies_indemniteitsdecreet.pdf

II. ADVIES

Een bijzonder positieve beleidsontwikkeling

In eerste instantie wil de sectorraad benadrukken dat de realisatie van de staatsindemniteit een zeer grote stap voorwaarts is voor de erfgoed- en kunstensector. Hoewel deze regeling jammer genoeg voornamelijk op de grote musea gericht is en belangrijke langdurige bruiklenen die buiten tijdelijke tentoonstellingen worden toegezegd niet binnen het bereik ervan vallen, is het Indemniteitsdecreet een essentiële schakel in de verdere groei van tentoonstellingsprogrammeringen van een internationaal niveau en voor de culturele uitstraling van Vlaanderen. De opmerkingen die hierna geformuleerd worden door de sectorraad zijn bijgevolg eerder technisch van aard en raken niet aan de geest en doelstellingen van de regelgeving.

De toetredingsvergoeding

In hoofdstuk 2 van het ontwerp van besluit worden de bevoegde dienst, franchise en toetredingsvergoeding bepaald. Artikel 4 legt de toetredingsbijdrage op 0,05 promille van het gewaarborgde bedrag vast. De sectorraad pleit ervoor om naast deze bepaling ook een maximumbedrag op te nemen in het ontwerp van besluit.

Daarnaast verzoekt de SARC om de verhouding tussen de toetredingsvergoeding en de franchise te herbekijken. Het opzet van staatsindemniteit is nl. om een financiële besparing mogelijk te maken voor grote tentoonstellingsprojecten. Een lagere toetredingsvergoeding en een hogere franchise liggen in feite meer in de lijn van de basisfilosofie van de regeling.

De aanvraag

In hoofdstuk 3 van het ontwerp van besluit wordt de procedure voor de aanvraag tot toekenning van een waarborg bepaald. Het aanvragen van een topstuk in bruikleen is een precaire aangelegenheid. Niet zelden is hiervoor een zeer lange informele weg af te leggen om een dergelijke bruikleen te realiseren. In de praktijk worden gedurende deze initiële diplomatische onderhandelingsfase maar weinig afspraken hard gemaakt en kunnen bruiklenen op ieder moment terug ingetrokken worden. De aanvraagprocedure voor het bekomen van staatsindemniteit moet bijgevolg een gelijkaardig wendbaar karakter hebben.

In realiteit is er maar een beperkt aantal projecten van een beperkt aantal instellingen die in aanmerking zullen kunnen komen voor deze regeling. Een uitgebreide en veelal beperkende formattering zoals bv. het gebruik van kiosk, is daarom in deze niet wenselijk. Een meer wendbare aanpak met oog voor maatwerk lijkt daarom beter aangewezen gezien een eerder beperkt aantal voorziene aanvragen en gezien de specificiteit ervan. De sectorraad pleit voor een gebruiksvriendelijke werkwijze en een zo laag mogelijke werklust voor de aanvrager.

Op gebied van timing kan tot drie maanden voor de opening de lijst met bruiklenen aangepast worden, zolang de totaal verzekerde waarde niet stijgt. Vanuit het oogpunt van de beleidsmaker is deze voorwaarde te begrijpen, echter gebeurt het in de praktijk dat een bruikleen wordt toegezegd

op minder dan 3 maanden voor de opening. Wat meer speling op het vlak van deze timing is dus wenselijk.

Waardebepaling

In hoofdstuk 4, artikel 10 handelt over de waardes van de voor waarborg aanvaarde bruiklenen. De sectorraad wil in dit kader wijzen op een discrepantie tussen de nota aan de Vlaamse Regering bij dit ontwerp van besluit en het ontwerp van besluit zelf. In het voorliggend ontwerp lezen we het volgende: “de waardes van de voor waarborg aanvaarde bruiklenen zijn de waardes die aanvaard zijn door de verzekeringsmaatschappij.” In de nota aan de Vlaamse Regering lezen we echter dat “deze waardes zullen worden bepaald door de verzekeringmaatschappij die het residuele risico dekt.”

Het spreekt voor zich dat het de bruikleengever is die de waarde van de bruikleen bepaalt en dat de verzekeringsmaatschappij bepaalt welk risico het wil dekken. M.a.w. de tekst van het ontwerp van besluit is correct, de waarde wordt bepaald door de bruikleengever en niet door de verzekeringsmaatschappij.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Bart Demuyt, voorzitter
Sigrid Bosmans, ondervoorzitter
Laura Van Wijnsberghe, secretaris